

KAMENNÁ INDUSTRIE ZÍSKANÁ J. PETRBOKEM V DĚRAVÉ JESKYNI (K. Ú. TMAŇ)

Petr Šída

V roce 1959 daroval Jaroslav Petrbok do Národního muzea malý soubor kamenné industrie z Děravé jeskyně. Soubor měl být ve stejném roce publikován v *Antropozoiku*, k tomu ale již nedošlo. Vzhledem k tomu, že z této významné magdalénienské lokality Českého krasu byly publikovány zatím pouze zlomky (*Fridrich – Sklenář 1976; Klíma 1971*), je i tento malý soubor významný pro poznání magdalénienského osídlení jeskyně. Nálezové okolnosti ani způsob získání kolekce J. Petrbokem nejsou známy. Celkem bylo získáno 68 kusů kamenné štípané industrie, jeden zlomek kosti (*obr. 2:13*, vzorek byl odeslán na radiokarbonové datování) a fragment kosti ze skřelí drobné ryby (*obr. 2:14*).

Surovinové a typologické složení kolekce podává *tabulka 1*. Dominující surovinou je silicit glacienních sedimentů (47,1 % kolekce). Vzdálenost transportu této suroviny do Českého krasu činí více než 100 km. Ostatní suroviny jsou lokální provenience (celkem 52,1 %). Nejvíce jsou zastoupeny silicifikované černé břidlice (silur), tvořící 33,8 % kolekce. Celkem 10,3 % je zastoupen rohovec typu Český kras. Obě suroviny pocházejí z blízkého okolí lokality. Ojediněle jsou zastoupeny černý křemene, rohovec, a neurčená břidlice, všechny patrně také z blízkého okolí. Stále lokální, i když vzdálenější původ mají spongolit a pruhovaný rohovec, které se hojně vyskytují v blízkých výchozech permokarbonské na Kladensku (transport okolo 10 km).

V kolekci převažuje debitáž (79,4 %) nad nástroji (20,6 %). Debitáž je zastoupena celkem 54 kusy industrie. Celkem 20 kusy (37 %) jsou zastoupeny čepele (*obr. 2:1–11; 3:15–17*) a úštěpy. Doplnuje je 10 (18,5 %) amorfních zlomků. Dvěma kusy jsou zastoupena jádra (*obr. 1:1; 2:12*) a retušované amorfni zlomky.

Nástrojů je celkem 14. Převažují čepele s otupeným bokem (6 kusů, 42,9 %, *obr. 3:1–6*) nad laterálně retušovanými čepelemi (5 kusů, 35,7 %, *obr. 3:7–11*). Retušované čepele doplňuje jedno (7,1 %) rydlo (*obr. 3:12*), hrot (*obr. 3:13*) a retušovaný úštěp (*obr. 3:14*).

Přehled zastoupení různých typů úprav patek úštěpů a čepelí podává *tabulka 2*. U čepelí i úštěpů převládají jednodušší typy úprav (A – kůra suroviny, B – rovná lomová plocha, C – negativ úštěpu a D – několik větších negativů). U nástrojů se nejjednodušší typy úprav nevyskytují, zastoupeny jsou ale i složitější úpravy E a F s přítomností drobné retuše na hraně jádra (a tedy na patce). Poměrně časté jsou bodové patky (G).

Přehled zastoupení typů fragmentů čepelí podává *tabulka 3*. Podíl fragmentů u neupravených čepelí je relativně vyrovnaný, chybí pouze terminální fragmenty, což je jev běžný. Pro nástroje jsou preferovány středové fragmenty čepelí, výrazně chybí jak terminální, tak bazální části, které jsou odlamovány či odretušovávány. Tento jev je obecně sledovatelný po celou dobu trvání čepelové techniky. Je podle něj možné sledovat výskyt primárních dílen a sekundárních pracovních areálů. Studovaný soubor odpovídá spíše sekundárnímu pracovnímu areálu.

Na hranách artefaktů bylo možné sledovat i změny způsobené opotřebením (*tab. 4*). Opotřebením bylo zaznamenáno na dvou čepelích s laterální retuší, na dvou neupravených čepelích a dokonce i na dvou úštěpech. Pracovní činnosti se tak neomezovaly pouze na retušované nástroje, ale i na prosté čepele a úštěpy.

Ač kolekce není dostatečně početná, jedná se o první větší soubor publikovaný z této magdalénienské lokality. Je to jedna ze dvou magdalénienských lokalit krasu, která poskytla doklady umělecké tvorby (*Klíma 1971*). Druhou je lokalita pod širým nebem v Šanově koutu u Hostimi, souhrnně publikovaná

Tab. 1. Jeskyně Děravá. Kamenná industrie, surovinové a typologické složení

typ	břidlice	černý křemenec	pruhovaný rohovec	rohovec	rohovec typu Český kras	SGS	silicifikovaná břidlice	spongolit	celkem	%
čepel	1				1	10	6	1	19	27,9
čepel z hrany jádra preparační							1		1	1,5
amorfní zlomek	1				4	1	4		10	14,7
jádro		1			1				2	2,9
retušovaný rydlový odštěpek						1	1		2	2,9
úštěp				1		9	9		19	27,9
úštěp čepelovitý						1			1	1,5
<i>debitáž</i>	2	1		1	6	22	21	1	54	79,4
čepel s otupeným bokem						6			6	8,8
čepel s laterální retuší			1			3	1		5	7,4
hrot					1				1	1,5
rydlo						1			1	1,5
úštěp retušovaný							1		1	1,5
<i>nástroje</i>			1		1	10	2		14	20,6
celkem	2	1	1	1	7	32	23	1	68	100
%	2,9	1,5	1,5	1,5	10,3	47,1	33,8	1,5	100	

Tab. 2. Jeskyně Děravá. Kamenná industrie, přehled typů úpravy patek úštěpů, čepelí a nástrojů z nich vyrobených

typ	A	B	C	D	E	F	G	bez patky	celkem
čepel		2	2	6			5	5	20
úštěpy	2		6	3	1		8		20
čepel s laterální retuší			1		1	1		2	5
čepel s otupeným bokem							1	5	6
úštěp retušovaný				1					1
rydlo								1	1
<i>nástroje</i>			1	1	1	1	1	8	13
celkem	2	2	9	10	2	1	14	13	53

Tab. 3. Jeskyně Děravá. Kamenná industrie, přehled zastoupení fragmentů čepelí v souboru

typ	A	AB	B	BC	C	celé	celkem
čepel	3	4	3	1	1	8	20
čepel s laterální retuší	1	1	2			1	5
čepel s otupeným bokem			3	2		1	6
retušovaný rydlový odštěpek				1		1	2
celkem	4	5	9	4	1	45	68

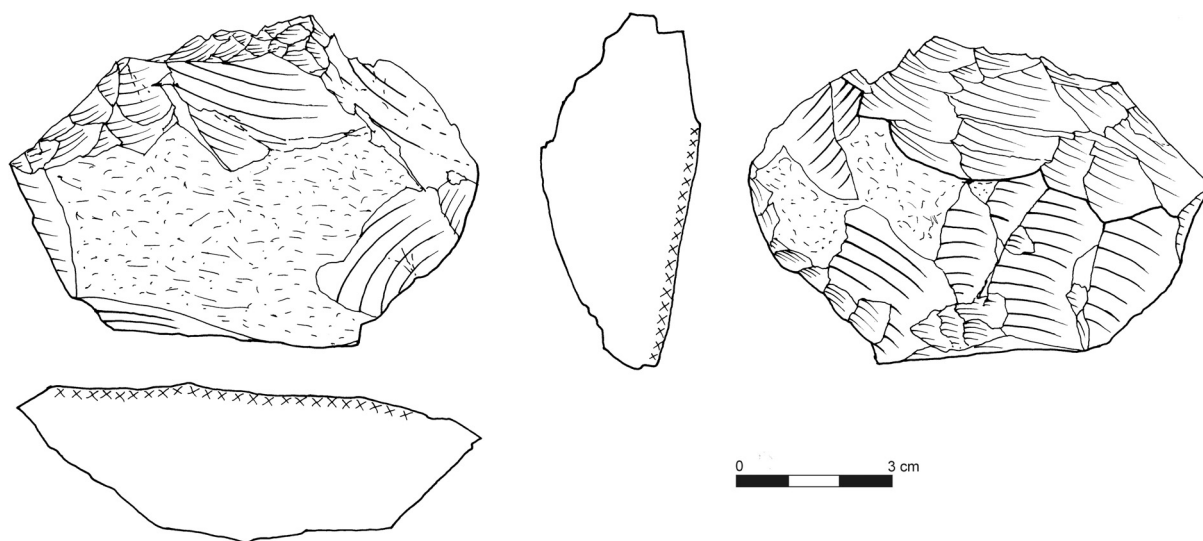
Tab. 4. Jeskyně Děravá. Kamenná industrie, výskyt opotřebení na hranách artefaktů

typ	počet
amorfní zlomek	
čepel	2
čepel s laterální retuší	2
čepel s otupeným bokem	
čepel z hrany jádra preparační	
hrot	
jádro	
retušovaný rydlový odštěpek	
rydlo	
úštěp	2
úštěp čepelovitý	
úštěp retušovaný	
<i>celkem</i>	<i>6</i>

S. Venclem (1995). Spektrum i provedení nástrojů snese srovnání s ostatními magdalénienskými lokalitami Českého krasu (hlavně Hostim a jeskyně Na průchodě – Venc 1971). Zajímavé je vysoké zastoupení lokálních surovin, především silicifikovaných silurských černých břidlic. V tomto světle bude nutné revidovat ostatní soubory krasu, které jsou provedeny výhradně na této surovině. Výrazné jsou především mikročepelová jádra z Chlupáčovy sluje (zde včetně hranového rydla na příčně retušované čepeli!), iniciální forma mikročepelového jádra a škrabadla na čepeli z jeskyně Ve vrstech, a hlavně výrazné čepelce, některé i s laterální retuší, z jeskyně nad Kačákem. Stejně stáří patrně vykazují i artefakty z této suroviny z Koněpruských jeskyní. Zdá se tak, že magdalénienské osídlení Českého krasu je výrazně početnější, než se doposud soudilo.

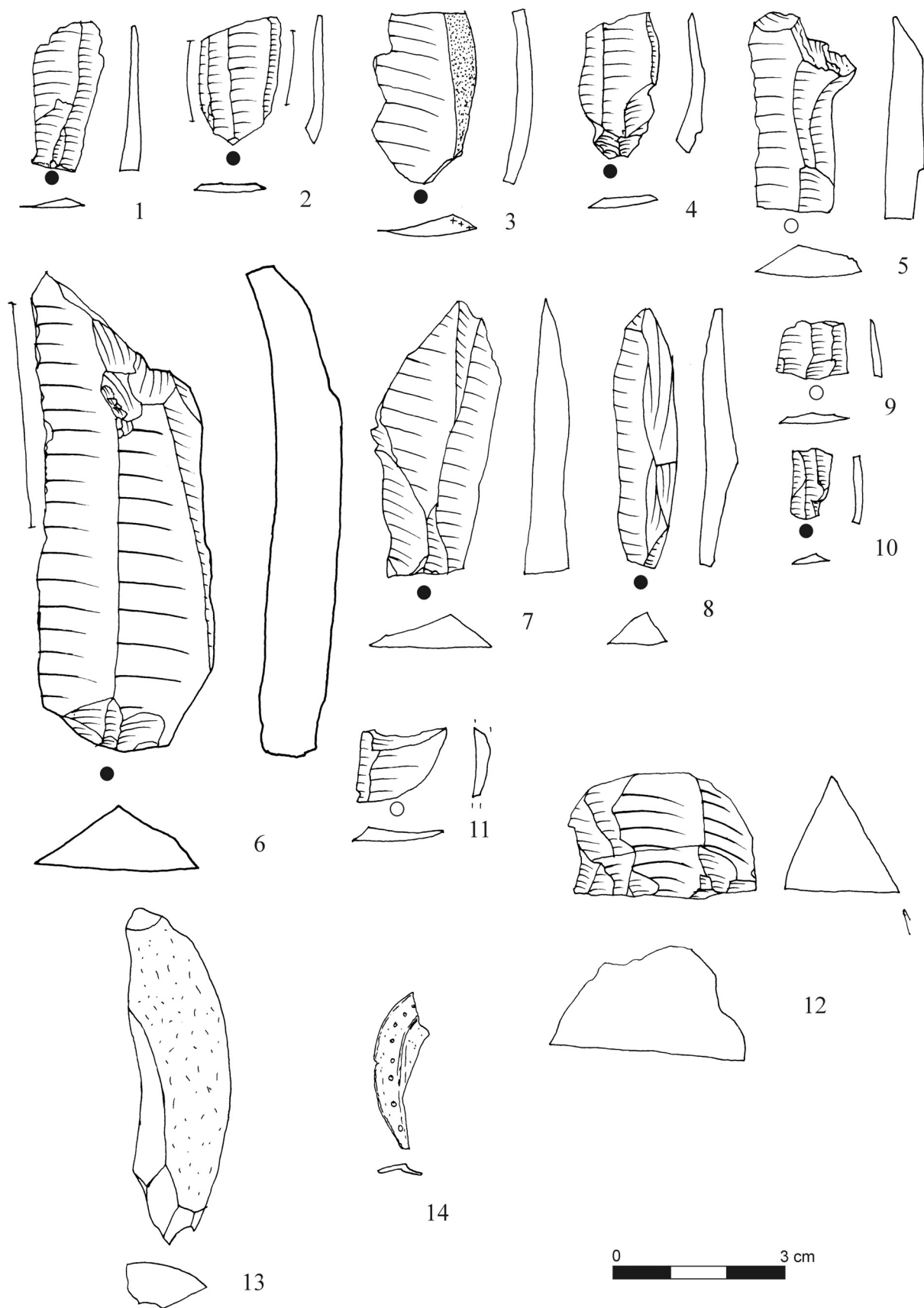
Soupis nálezů

1. číslo: 124590, typ: jádro, surovina: černý křemenec, modus: fragment, délka: 8,8 cm, šířka: 6,3 cm, výška: 3,05 cm, kůra: 3, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: –, poznámka: – (obr. 1:1).
2. číslo: 124591, typ: čepel, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 8,45 cm, šířka: 3,05 cm, výška: 1,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: 1, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: D, poznámka: – (obr. 2:6).
3. číslo: 124592, typ: čepel s laterální retuší, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 7,1 cm, šířka: 2,4 cm, výška: 0,85 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: AB, patka: E, poznámka: – (obr. 3:7).
4. číslo: 124593, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 4 cm, šířka: 2,1 cm, výška: 0,8 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 10, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: D, poznámka: –.
5. číslo: 124594, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 5 cm, šířka: 3,1 cm, výška: 0,8 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 50, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: G, poznámka: –.
6. číslo: 124595, typ: úštěp retušovaný, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 4,1 cm, šířka: 2,4 cm, výška: 0,75 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 15, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: D, poznámka: – (obr. 3:14).
7. číslo: 124596, typ: čepel, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 4,5 cm, šířka: 1,05 cm, výška: 0,6 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: C, poznámka: – (obr. 2:8).
8. číslo: 124597, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 2,8 cm, šířka: 3,3 cm, výška: 0,7 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 30, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: D, poznámka: –.
9. číslo: 124598, typ: čepel, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 2,35 cm, šířka: 1 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: G, poznámka: –.
10. číslo: 124599, typ: čepel, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,2 cm, šířka: 1,25 cm, výška: 0,5 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 30, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: C, poznámka: –.
11. číslo: 124600, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,4 cm, šířka: 2,2 cm, výška: 0,9 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: C, poznámka: –.
12. číslo: 124601, typ: čepel, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,8 cm, šířka: 1,3 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: G, poznámka: –.
13. číslo: 124602, typ: úštěp, surovina: rohovec, modus: fragment, délka: 2,55 cm, šířka: 2,45 cm, výška: 0,55 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 1, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: A, poznámka: –.
14. číslo: 124603, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,5 cm, šířka: 4,2 cm, výška: 0,6 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 5, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepelce: –, patka: E, poznámka: –.

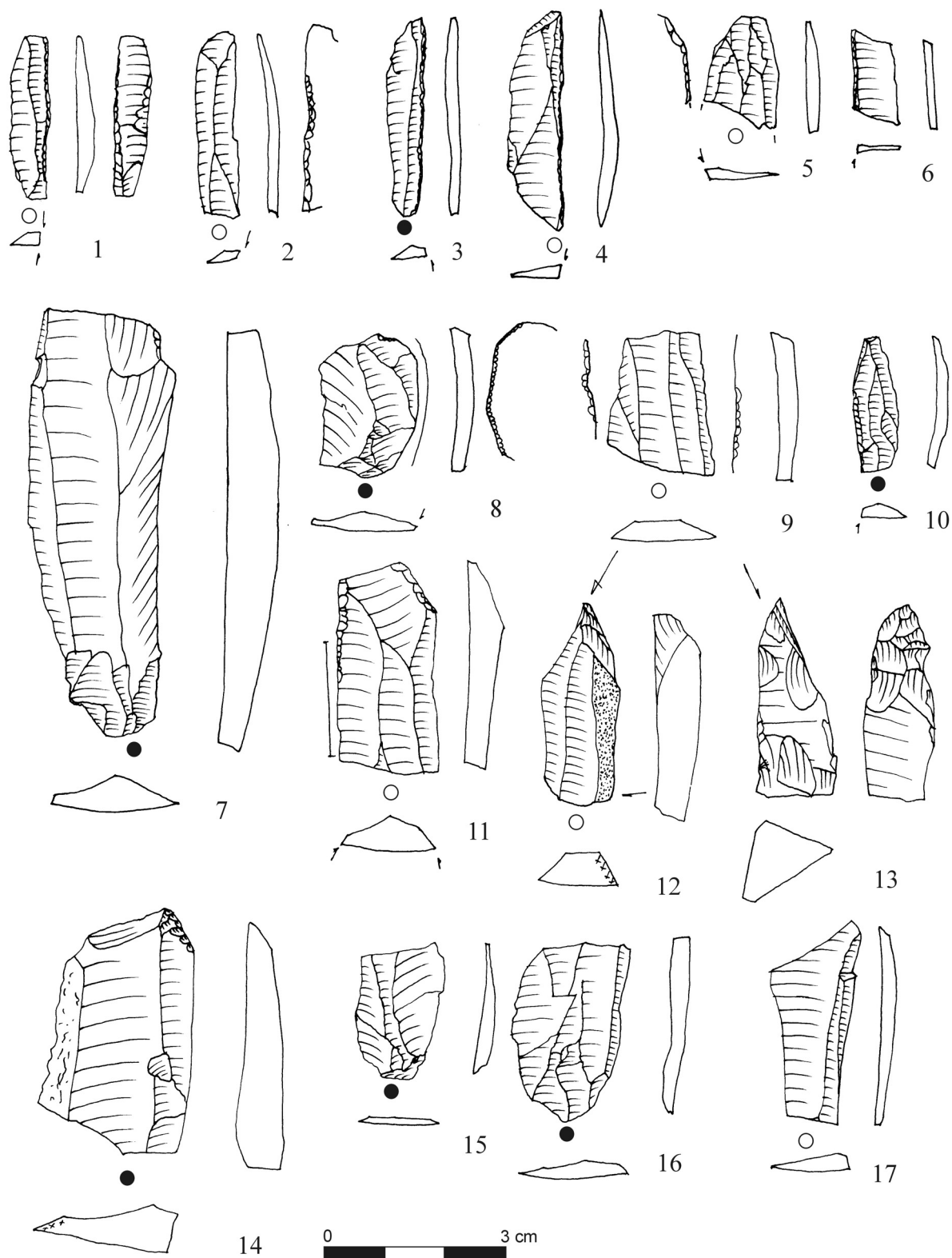
Obr. 1. Děravá jeskyně (k. ú. Tmaň). Kamenná industrie. Jádru – NM 124590

15. číslo: 124604, typ: amorfni zlomek, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 3,6 cm, šířka: 1,6 cm, výška: 1,5 cm, kůra: 3, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
16. číslo: 124605, typ: jádro, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 2,1 cm, šířka: 3,2 cm, výška: 1,85 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: – (*obr. 2:12*).
17. číslo: 124606, typ: amorfni zlomek, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 6,2 cm, šířka: 1,9 cm, výška: 1,3 cm, kůra: 3, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
18. číslo: 124607, typ: hrot, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 3,2 cm, šířka: 1,4 cm, výška: 1,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:13*).
19. číslo: 124608, typ: amorfni zlomek, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 4 cm, šířka: 2,35 cm, výška: 1,1 cm, kůra: 3, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
20. číslo: 124609, typ: retušovaný rydlový odštěpek, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,2 cm, šířka: 0,7 cm, výška: 0,7 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
21. číslo: 124610, typ: čepel, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,95 cm, šířka: 1,2 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: G, poznámka: –.
22. číslo: 124611, typ: čepel, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 2,2 cm, šířka: 1,25 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: B, patka: –, poznámka: –.
23. číslo: 124612, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 1,75 cm, šířka: 2,9 cm, výška: 0,5 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: G, poznámka: –.
24. číslo: 124613, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,65 cm, šířka: 3,8 cm, výška: 1,25 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 70, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: G, poznámka: –.
25. číslo: 124614, typ: amorfni zlomek, surovina: rohovec typu Český kras, modus: fragment, délka: 4,4 cm, šířka: 3,5 cm, výška: 1,75 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
26. číslo: 124615, typ: amorfni zlomek, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 4,05 cm, šířka: 2,3 cm, výška: 0,55 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
27. číslo: 124616, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 2,3 cm, šířka: 2,9 cm, výška: 0,85 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 5, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: C, poznámka: –.
28. číslo: 124617, typ: amorfni zlomek, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 3,5 cm, šířka: 1,45 cm, výška: 0,5 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.

Obr. 2. Děravá jeskyně (k. ú. Tmaň). Kamenná industrie. 1–11 – čepěle, 12 – jádro, 13–14 – kosti; 1 – NM 124632, 2 – NM 124633, 3 – NM 124642, 4 – NM 124644, 5 – NM 124657, 6 – NM 124591, 7 – NM 124654, 8 – NM 124596, 9 – NM 124652, 10 – NM 124653, 11 – NM 124647, 12 – NM 124605, 13 – NM 124658, 14 – NM 124659

29. číslo: 124618, typ: čepel z hrany jádra preparační, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 2,1 cm, šířka: 1 cm, výška: 0,5 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepel: AB, patka: G, poznámka: –.
30. číslo: 124619, typ: amorfní zlomek, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 2,4 cm, šířka: 1,8 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepel: –, patka: –, poznámka: –.
31. číslo: 124620, typ: amorfní zlomek, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 2,5 cm, šířka: 1,5 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepel: –, patka: –, poznámka: –.
32. číslo: 124621, typ: úštěp, surovina: silicifikovaná břidlice, modus: fragment, délka: 1,35 cm, šířka: 1,1 cm, výška: 0,4 cm, kůra: 3, rozsah kůry: 50, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepel: –, patka: A, poznámka: –.
33. číslo: 124622, typ: rydlo, surovina: SGS, modus: hlíza, délka: 3,3 cm, šířka: 1,3 cm, výška: 0,7 cm, kůra: 2, rozsah kůry: 30, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: B, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:12*).
34. číslo: 124623, typ: úštěp čepelovitý, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,2 cm, šířka: 1,6 cm, výška: 0,25 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: G, poznámka: –.
35. číslo: 124624, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,1 cm, šířka: 1,4 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: A, patka: B, poznámka: – (*obr. 3:15*).
36. číslo: 124625, typ: čepel s laterální retuší, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,3 cm, šířka: 1,6 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: A, patka: F, poznámka: – (*obr. 3:8*).
37. číslo: 124626, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,9 cm, šířka: 1,8 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: A, patka: B, poznámka: – (*obr. 3:16*).
38. číslo: 124627, typ: čepel s laterální retuší, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,4 cm, šířka: 1,7 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: 1, patinace: slabá, fragment čepel: B, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:9*).
39. číslo: 124628, typ: čepel s otupeným bokem, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,1 cm, šířka: 0,7 cm, výška: 0,25 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: BC, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:2*).
40. číslo: 124629, typ: čepel s otupeným bokem, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,65 cm, šířka: 0,6 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepel: BC, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:1*).
41. číslo: 124630, typ: čepel s otupeným bokem, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,2 cm, šířka: 0,6 cm, výška: 0,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: G, poznámka: – (*obr. 3:3*).
42. číslo: 124631, typ: čepel s laterální retuší, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,2 cm, šířka: 0,75 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: C, poznámka: – (*obr. 3:10*).
43. číslo: 124632, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,6 cm, šířka: 1,2 cm, výška: 0,35 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: D, poznámka: – (*obr. 2:1*).
44. číslo: 124633, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,2 cm, šířka: 1,35 cm, výška: 0,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: 1, patinace: slabá, fragment čepel: A, patka: D, poznámka: – (*obr. 2:2*).
45. číslo: 124634, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,3 cm, šířka: 1,4 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: silná, fragment čepel: B, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:17*).
46. číslo: 124635, typ: čepel s otupeným bokem, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,35 cm, šířka: 0,9 cm, výška: 0,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepel: B, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:4*).
47. číslo: 124636, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,45 cm, šířka: 4,1 cm, výška: 0,9 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: 1, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: C, poznámka: –.
48. číslo: 124637, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,65 cm, šířka: 2,5 cm, výška: 0,3 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: C, poznámka: –.
49. číslo: 124638, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,45 cm, šířka: 2,7 cm, výška: 0,5 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: 1, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: G, poznámka: –.
50. číslo: 124639, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,8 cm, šířka: 1,65 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: C, poznámka: –.
51. číslo: 124640, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,5 cm, šířka: 2,5 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepel: –, patka: D, poznámka: –.

Obr. 3. Děravá jeskyně (k. ú. Tmaň). Kamenná industrie. 1–6 – čepele s otevřeným bokem, 7–11 – čepele s laterální retuší, 12 – rydlo, 13 – hrot, 14 – retušovaný ústěp, 15–17 – čepele; 1 – NM 124629, 2 – NM 124628, 3 – NM 124630, 4 – NM 124635, 5 – NM 124649, 6 – NM 124651, 7 – NM 124592, 8 – NM 124625, 9 – NM 124627, 10 – NM 124631, 11 – NM 124655, 12 – NM 124622, 13 – NM 124607, 14 – NM 124595, 15 – NM 124624, 16 – NM 124626, 17 – NM 124634

52. číslo: 124641, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,6 cm, šířka: 1,9 cm, výška: 0,5 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: –, patka: G, poznámka: –.
53. číslo: 124642, typ: čepel, surovina: SGS, modus: hlíza, délka: 2,95 cm, šířka: 1,75 cm, výška: 0,2 cm, kůra: 2, rozsah kůry: 15, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: AB, patka: D, poznámka: – (*obr. 2:3*).
54. číslo: 124643, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,95 cm, šířka: 2,1 cm, výška: 0,5 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: –, patka: G, poznámka: –.
55. číslo: 124644, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,45 cm, šířka: 1,4 cm, výška: 0,45 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: AB, patka: G, poznámka: – (*obr. 2:4*).
56. číslo: 124645, typ: amorfní zlomek, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 3,2 cm, šířka: 1,8 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
57. číslo: 124646, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,9 cm, šířka: 1,7 cm, výška: 0,4 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: –, patka: G, poznámka: –.
58. číslo: 124647, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,3 cm, šířka: 1,5 cm, výška: 0,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: silná, fragment čepele: B, patka: –, poznámka: – (*obr. 2:11*).
59. číslo: 124648, typ: úštěp, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,95 cm, šířka: 1,05 cm, výška: 0,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: –, patka: C, poznámka: –.
60. číslo: 124649, typ: čepel s otupeným bokem, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,8 cm, šířka: 1,2 cm, výška: 0,2 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: B, patka: –, poznámka: fragment (*obr. 3:5*).
61. číslo: 124650, typ: retušovaný rydlový odštěpek, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 2,4 cm, šířka: 0,3 cm, výška: 0,65 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: BC, patka: –, poznámka: –.
62. číslo: 124651, typ: čepel s otupeným bokem, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,5 cm, šířka: 0,7 cm, výška: 0,15 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: silná, fragment čepele: B, patka: –, poznámka: fragment (*obr. 3:6*).
63. číslo: 124652, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1 cm, šířka: 1,2 cm, výška: 0,15 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: slabá, fragment čepele: C, patka: –, poznámka: – (*obr. 2:9*).
64. číslo: 124653, typ: čepel, surovina: SGS, modus: fragment, délka: 1,2 cm, šířka: 0,7 cm, výška: 0,15 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: AB, patka: D, poznámka: – (*obr. 2:10*).
65. číslo: 124654, typ: čepel, surovina: spongolit, modus: fragment, délka: 4,85 cm, šířka: 2 cm, výška: 0,65 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: D, poznámka: – (*obr. 2:7*).
66. číslo: 124655, typ: čepel s laterální retuší, surovina: pruhovaný rohovec, modus: fragment, délka: 3,5 cm, šířka: 1,65 cm, výška: 0,65 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: 1, patinace: –, fragment čepele: B, patka: –, poznámka: – (*obr. 3:11*).
67. číslo: 124656, typ: amorfní zlomek, surovina: břidlice, modus: fragment, délka: 3,1 cm, šířka: 1,6 cm, výška: 0,65 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: –.
68. číslo: 124657, typ: čepel, surovina: břidlice, modus: fragment, délka: 3,65 cm, šířka: 1,8 cm, výška: 0,6 cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: BC, patka: –, poznámka: – (*obr. 2:5*).
69. číslo: 124658, typ: fragment kosti, surovina: –, modus: –, délka: 5,8 cm, šířka: – cm, výška: – cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: vzorek ¹⁴C (*obr. 2:13*).
70. číslo: 124659, typ: rybí skřele, surovina: –, modus: –, délka: 2,7 cm, šířka: – cm, výška: – cm, kůra: –, rozsah kůry: –, opotřebení: –, patinace: –, fragment čepele: –, patka: –, poznámka: – (*obr. 2:14*).

LITERATURA

- Fridrich, J. – Sklenář, K. 1976:* Die paläolithische und mesolithische Höhlenbesiedlung des böhmischen Karstes. Fontes Archaeologici Pragenses 16. Pragae.
- Klíma, B. 1971:* Schieferplatten mit Gravierungen aus der Děravá-Höhle in Böhmen, Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege 19, 9–15.

Vencl, S. 1971: Několik paleolitických lokalit z Čech, *Archeologické rozhledy* 23, 649–668.

Vencl, S. 1995: Hostim. Magdalenian in Bohemia. *Památky archeologické – Supplementum* 4. Praha.

THE STONE INDUSTRY COLLECTED BY J. PETRBOK IN DĚRAVÁ JESKYNĚ (TMAŇ CADASTRE)

In 1959 J. Petrbok gave the National Museum a small collection of stone industry from the Děravá jeskyně cave. Given that only fragments have been published to date from this important Magdalenian site (Fridrich & Sklenář 1976; Klíma 1971), even this small assemblage is important for an understanding of Magdalenian cave settlements.

Neither the finds contexts nor the means of collection of the assemblage are known. In all, 68 pieces of chipped stone industry were recovered, along with one animal bone fragment (fig. 2:13) and a bone fragment from the gill cover of a small fish (fig. 2:14).

The raw material and typological composition of the assemblage is described in tab. 1. The dominant raw material is silicite of glaciogenic sediments (47.1% of the total). The distance over which this raw material must have been transported to the Bohemian Karst is greater than 100 km. The other raw materials are of local provenience.

The collection predominantly comprises debitage (79.4%), followed by tools (20.6%). Debitage is represented by a total of 54 pieces of industry. There are a total of 20 pieces of blade (fig. 2:1–11; 3:15–17) and flake, complemented by 10 amorphous fragments. Cores are represented by 2 pieces (fig. 1:1, 2:12) and there are also 2 retouched amorphous fragments. There are a total of 14 tools: 6 blades with blunted sides (fig. 3:1–6), 5 laterally retouched blades (fig. 3:7–11), 1 burin (fig. 3:12), 1 point (fig. 3:13) and 1 retouched flake (fig. 3:14). An overview of the various flake and blade basal modification techniques is provided in tab. 2. The proportion of fragments of unmodified blades is relatively even, only terminal and basal fragments being absent, with the middle parts of blades preferred for tools; the basal and terminal parts have been broken or retouched away (tab. 3). Wearing was observed on two blades with lateral retouching, on two unmodified blades and even on two flakes (tab. 4).

PETR ŠÍDA

ZBOROVSKÁ 44, 150 00 PRAHA 5

